Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka stane 1·50.

Slovenski REPUBLIKANEC

(prej Avtonomist)

Glasilo Slovenske Republikanske Stranke kmetov in delavcev.

Uredništvo in upravništvo v Ljubljani, Breg št. 12. II. Telefon 119. | Izhaja vsak petek. | Mesečna naročnina 5 Din. — Cene oglasov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Pri malih oglasih vsaka beseda 50 par.

Št. 49. Ljubljana, dne 5. decembra 1924. Leto IV.

Kaj hočemo? *Lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega ljudstva!*

Seja glavnega odbora SRS v Zidanemmostu.

V nedeljo, dne 30. novembra 1924 je bila glavna seja SRS za vso Slonijo v Zidanem mostu. Udeležilo se je iste 44 članov in zaupnikov glavnega odbora. Prisostvovala sta tudi dva delegata federirane HRSS. — Seja je bila zelo živahna in je trajala nepretrgoma od 9. ure dopoldne do 3. ure popoldne. Predsedoval je A. Prepeluh, ki je uvodoma podal kratko situacijsko poročilo. Ugotovil je zlasti volilno taktiko nasprotnikov in dokazoval potrebo enotnega nastopa vsega kmečko-delavskega republikanskega in socijalnega pokreta v **vsej** državi. Pokret hrvaške republikanske kmečke stranke že davno ni več samohrvaški, ampak je obče človeški in zato socijalen. Gre za skupen nastop vseh kmetov in delavcev v tej državi za dosego politične svobode, za socijalni in gospodarski prospeh delovnega ljudstva, ki je nosilec narodne federacije, človečanstva in resnične ljudske samouprave. Končno je ugotovil intrige, ki so zadnje čase započele od naših političnih in socijalnih nasprotnikov, ki so šle za tem, da se onemogoči skupen nastop republikancev vseh narodov v tej državi pri doseganju označenih ciljev. Te intrige so danes razkrite. Toda zaupniki SRS naj sami odločajo o nastopu pri predstoječih državnih volitvah, sami naj določijo našo taktiko, sami določijo kandidature itd.

Na to se je razvila obširna večurna debata o položaju v Sloveniji in o razpoloženju ljudstva. Govorili so zlasti: Fr. Lakner, R. Bende, P. Horvat, Franjo Ivanuša, Fr. Poljanec, Iv. Rojs, Fr. Kočevar, Jož. Horvat, Iv. Novak, Fr. Talany, E. Stoklas, P. Bohinc, M. Vindiš, J. Kunej, J. Mihelič, I. Šegovič, J. Vegelj in dr.

Storil se je sklep, da nastopi SRS pri predstoječih volitvah v Sloveniji samostojno, glede cele države pa kot federiran (sestavni) del enotne konfederacije HRSS, tako da bo nastopil republikanski blok za celo državo enotno za dosego politične svobode in uveljavljanja tistih skupnih narodnih ter socijalnih načel, ki jih ta pokret nosi.

Burno pozdravljena sta govorila tudi prisotna delegata HRSS.

Seja je končala v najlepši harmoniji, soglasnosti in navdušenju.

Kako globoko živi naša ideja med slovenskim ljudstvom, dokazuje izredna požrtvovalnost posameznih delegatov. Tako so prišli na sejo delegati iz Bele Krajine, ki so se vozili celo noč, ko so že prejšnji dan morali z doma, ter so za vrnitev porabili zopet vso naslednjo noč. Pravtako požrtvovalni so morali biti delegati iz oddaljenih krajev kočevskega in logaškega okraja, ki so morali že prejšnji dan z doma, da so pravočasno prišli na sejo. Tudi delegati iz oddaljenih Haloz so morali že ob polnoči z doma, da so prispeli zjutraj na sejo. Da ne omenjamo vrlih naših Gorenjcev, ki so morali ponoči z vozom do Ljubljane, da so dobili zgodnji jutranji vlak. Iz oddaljenih podkrimskih vasi so prišli delegati po več ur peš hoda. Kdor je gledal te naše vrle može in videl njih občudovanja vredno požrtvovalnost, mora reči, da ta moderni politični in socijalni pokret ni umeten, temveč je plod naše zemlje, naših domačih razmer in duševnega hotenja našega ljudstva.

Politična doslednost.

Zadnje dni so se nekateri slovenski politični voditelji na vso moč trudili dokazati slovenski javnosti, da so bili oni **že od nekdaj** najbolj vneti branilci in zagovorniki **Slovenstva,** da so **že od nekdaj** zastopali načelo **slovenske samostojnosti in neodvisnosti** in da so zato samo oni edina in prva **slovenska** stranka.

Izgleda, da računajo nekateri gospodje na zelo kratek spomin današnjih ljudi. Nam republikanskim grešnikom pa je dal Bog prav dober spomin.

Nekaj tega dobrega spomina smo porabili že v zadnji številki, ko smo omenili, da znanega političnega voditelja, ki ga je danes samo slovenstvo, l. 1918. niso vozili po Ljubljani **kot Slovenca,** ampak **kot Jugoslovana.** »Slovenec« nam je to ugotovitev silno zameril in nam je odgovoril z vprašanjem, če nismo bili takrat **vsi,** torej tudi mi, odločni »Jugoslovani«. To vprašanje pa je nekoliko napačno postavljeno. Mi, navadni ljudje, smo bili **pod vplivom raznih političnih voditeljev** res takrat »Jugoslovani«. Ko smo pa videli, kam nas je »jugoslovanstvo« naših političnih voditeljev pripeljalo, smo rekli: **Stoj, ne boš!** Kakor hitro pa so naši politični voditelji slišali naš odločni »Stoj«, so se tudi **oni** ustavili, zagnali svoj »jugoslovanski« plašč za plot in so postali **pod pritiskom ljudske volje** zopet Slovenci! **L. 1918. so torej politični voditelji vodili nas v »jugoslovanstvo«, par let pozneje pa so se morali dati sami voditi od ljudstva nazaj k Slovenstvu!** Take vrste »voditelji« pa niso voditelji!

Za »Slovenstvo od nekdaj« nekaterih političnih gospodov in voditeljev pa so silno značilne tudi sledeče besede:

»Vseslovenski shodi bodo jutri prenehali, začeli se bodo za nas jugoslovanski.«

Tako je poročal »Slovenec« dne 15. januarja l. 1919.!

Na shodu zaupnikov SLS meseca januarja l. 1919. pa je govoril **dr. Korošec:**

»Predvsem nam je treba misliti sedaj na dobrobit našega celokupnega **jugoslovanskega naroda,** na prospeh naše novorojene države, to je sedaj glavna zadača **Vseslovenske ljudske stranke...** Slovenski, hrvatski in srbski kmet se bodo »našli« in zavest skupnosti med njimi bo najmočnejša vez, najsigurnejše poroštvo **za nerazdeljivost, za enotnost in skupnost jugoslovanskega naroda in države** (Burno odobravanje)... Komur je blagor jugoslovanskega naroda, osobito kmeta in delavca, na srcu, njega vabimo v našo sredo, pod krov naše stranke. Z nami Bog in sreča junačka! (Viharno, dolgotrajno odobravanje.)

Tako poroča »Slovenec« dne 17. januarja l. 1919.!

Prosimo naše bralce, naj poiščejo v tej izjavi le eno samo črko o **Slovenstvu** ali pa o kake **»slovenski** samostojnosti in neodvisnosti«! Tako bi bil lahko govoril l. 1919. tudi dr. Žerjav. Dočim pa je ostal dr. Žerjav vsaj sam sebi zvest in še danes tako govori kakor je govoril l. 1919., so pa »dosledni politiki« dokazali svojo »doslednost« le v večni nedoslednosti, **nikdar pa jim ni prišlo na misel, da se mora politik umakniti iz javnega življenja, če spozna, da se je zmotil in da jo je zavozil!**

*

Tudi s »samostojnostjo in neodvisnostjo« Slovenije ni nič boljše kakor s Slovenstvom gotovih političnih voditeljev.

Že iz zgoraj omenjene izjave dr. Korošca je razvidno, da o »samostojnosti« **Slovenije** ne more govoriti mož, ki se ogreva za »nerazdeljivost, za enotnost in skupnost **jugoslovanskega** naroda«! Tako, kakor je mislil takrat dr. Korošec, pa ni mislil samo on.

Meseca februarja l. 1919 je objavil namreč »Slovenec« poročilo o nekem zborovanju, na katerem je govoril tudi g. profesor Bogumil **Remec,** ki je še danes zelo vpliven član vodstva SLS. Ta je rekel glede avtonomije:

»Napraviti bi bilo treba avtonomijo za **okrožja. Mi ne zahtevamo plemenske avtonomije!** Prvo, kar se mora izvesti, je avtonomija občin. Pripomnim, da je »Slov. Narod« celo zahteval, da naj bi župane podržavili... Napravijo naj se okrožja... **Zakonodaja naj bo skupna. En** političen parlament, ki bo imel zakonodajno oblast — za domače gospodarske interese pa posebna **zastopstva. V politiki naj se uvede centralizem,** v gospodarskih vprašanjih pa avtonomija.« — Glede okrožij meni g. prof. Remec, da naj so samo **zemljepisnega značaja,** tako da bi slovensko okrožje lahko poseglo na Hrvatsko in obratno.

To so brali ljudje v »Slovencu« dne 21. februarja l. 1919. Torej »plemenske avtonomije« **ne** zahteva, pač pa zahteva **»politični centralizem«** mož, ki je že takrat igral v vodstvu SLS vodilno vlogo. Tudi to se imenuje »politična doslednost«. Ali torej nekateri slovenski politični voditelji zahtevajo samostojno in neodvisno Slovenijo res že »od nekdaj«? **L. 1919. so zahtevali še centralizem!**

Dne 5. februarja l. 1919. pa je poročal »Slovenec« iz kroga slovenskih zastopnikov v Belem gradu: **»Mi smo za edinstveno veliko državo vseh Slovencev, Hrvatov in Srbov, ki nam je največja** Srbija, Hrvatska in Slovenija.«

Tako krepko se še nikdar ni nihče izrazil za samostojno in neodvisno Slovenijo!!!

*

Prav zanimiv in poučen je v tem oziru tudi uvodnik v »Slovencu« z dne 23. februarja l. 1919. »Centralizem in avtonomija«.

Tam beremo: »Vseslovenska ljudska stranka ni na svojem zadnjem zborovanju **ničesar sklepala o tem vprašanju,** toda njen poslevodeči podnačelnik Bogumil Remec je svoje mnenje zelo jasno in ostro označil. Izjavil je, da država potrebuje močne zakonodajne roke in da **Slovenci ne bi mogli imeti nič proti temu, če dobi država en sam zakonodajni organ. Mi se ne pulimo za svoje pokrajinske zgodovinske meje, če ne narekuje blagor celote, da jih ohranimo!** Saj vidimo, da govorimo s Hrvati ob slovenski meji **dobesedno isti jezik in moremo celo trditi, da bi bilo iz gospodarskega ozira bolje, ko bi se deli Kranjske ali Štajerske spojili z deli sosedne Hrvatske v upravne celote.**

Taka organizacija bi bila v smislu načrta dr. Kreka, ki ga je objavil njegov prijatelj dr. Pero Rogulja v »Novinah« mnogo prej nego se je javnost bavila s tem vprašanjem. Če se torej bodoča konštituanta odloči za eno samo zakonodajno skupščino, se bo morala uprava tako decentralizirati, da jo bo v občinah, okrajih in okrožjih v resnici vodilo ljudstvo.«

Isti ljudje, ki so govorili in pisali l. 1919. tako kot smo povedali zgoraj, se predrznejo danes očitati **nam,** da Prekmurje **prodajamo** in da smo **»narodni izdajalci«!! Če to ni hinavščina, potem je ni več na svetu!**

Še dne 12. aprila l. 1919. pa je izreklo vodstvo SLS v »Slovencu«, ustanavljajoč »Jugoslovansko ljudsko stranko«:

»V državnopravnem oziru stoji stranka na stališču državnega in narodnega edinstva.«

Upamo, da bodo ti spomini iz nedavnih let gospodom »političnim voditeljem slovenskega ljudstva«, kakor se sami radi imenujejo, nekoliko zbudili vest, da ne bodo očitali **drugim,** kar so zagrešili sami in da ne bodo več **slepili ljudi z neresnico.** Kar smo tukaj napisali, stoji v »Slovencu« črno na belem **in se ne da utajiti!**

S temi spomini dajemo svojim pristašem v roke močno, toda **resnično** orožje, da bodo znali povsod in vedno **zavračati** laži, kakoršnih se poslužujejo naši nasprotniki v boju proti nam. **Ne sme zmagati laž in obrekovanje, ampak zmagata naj resnica in staro slovensko poštenje!**

„Enotna fronta".

To je najnovejši politični »šlager«, s katerim hočejo gotovi ljudje slepiti slovenske volilce in jih zmamiti in zvabiti na svojo stran.

Mi priznamo, da bi bilo res jako lepo, če bi Slovenci nastopali v boju, ki ga danes bijemo za svoj obstoj kot narod, kot organizirana in zavedna enota, ki ve, kaj hoče, brez ozira na razne male domače prepire in prepirčke, ki nas razdvajajo doma. Kot močna enota na zunaj nastopajo dandanes že vsi zavedni narodi.

Svetovna vojna nam je pokazala kot močno, organizirano enoto **Nemce.** Štiri dolga leta ni bil noben Nemec socialni demokrat ali pa katoliški centrumaš, ampak vsak Nemec je bil samo **Nemec.** Kakor

pri Nemcih je bilo tudi pri Francozih in Angležih.

Kot organizirana enota nastopajo tudi **Čehi.** Na Češkem nima nobena stranka parlamentarne večine. Združilo pa se je več strank, ki tvorijo takozvano »petko«, to je združenje petih najmočnejših strank, ki so sklenile, da bodo zastopale v parlamentu le **splošnočeške** narodne interese, svoje strankarske interese pa bodo začele uveljavljati šele takrat, če se posreči eni ali drugi izmed njih dobiti potrebno parlamentarno večino. Češka »petka« je torej neke vrste **Narodni svet.**

Tudi mi smo imeli l. 1918. svoj »Narodni svet«. V bivšem »Narodnem svetu« so bile zastopane **vse** takratne slovenske politične stranke in naloga »Narodnega sveta« je bila, da varuje le **splošnoslovenske** narodne interese. Naš bivši »Narodni svet« pa ni dolgo živel, ker ga je vladoželjnost naših političnih strank ubila že v povojih.

Danes pa se je začela izigravati kot nekak **splošnoslovenski** »Narodni svet« **ena sama** politična stranka. Kdo je to stranko pooblastil, da si lasti to pravico in to ime? Nihče! **Danes lahko vsaka, pa prav vsaka politična stranka v Sloveniji trdi o sebi, da zastopa »splošne narodne interese« in da je samo ona »edina prava predstavnica in zastopnica slovenskega naroda«, vse druge pa proglaša za »narodne izdajalce«!** To pravico ima danes **vsaka** politična stranka pri nas, toda vsaka stranka, ki **danes** to trdi o sebi, **se laže!**

Kdo je zastopnik slovenskih narodnih in ljudskih interesov, **to bodo pokazale še-le bodoče volitve. Danes** pa še prav nihče ne ve, komu bo ljudska večina izročila zastopstvo svojih interesov!

Mi niti najmanj ne dvomimo, da se bo slovensko ljudstvo pri prihodnjih volitvah odločilo za **republikanstvo.** Zato pa naj **monarhistične** stranke v Sloveniji z **monarhističnim** vodstvom Slovenske ljudske stranke vred nehajo govoriti in kričati o **sebi,** da so **samo oni** »zastopniki slovenskega ljudstva« in naj mirno čakajo **izida volitev.** Takrat bo slovensko ljudstvo že povedalo, kdo ga naj zastopa.

Vlada se je dala . . .

Takole je govoril voditelj Slovenske ljudske stranke dr. Korošec dne 23. novembra t. l. v Ljudskem domu v Ljubljani svojim volilcem.

»Vlada se je dala nasilju in korupciji, vlada se je dala strankam, ki nočejo poštenega in pravičnega sporazuma ter ravnopravnosti vseh bratov, dala se je ljudem, ki nimajo večine ne v parlamentu, ne v narodu, nekateri od njih so naravnost pobrani s ceste.«

To je nekoliko nejasno. Vlada vendar ni nobeno živo bitje, ki hodi po cesti kakor vlačuga in se ponuja zdaj temu, zdaj drugemu. Vlada pomenja dejanjsko, v evropskih državah tudi pravno oblast v državi. Korošec tudi ni hotel z navedenimi besedami reči, da se je dala vlada sama od sebe, temveč da jo je nekdo dal. Če bi govoril Korošec naravnost in slovensko, bi takoj povedal, kdo je dal vlado. Kajti slovenščina ne ljubi abstraktnih oblik, ki so pred vsem za ljudi, boječe se govoriti naravnost, temveč zahteva stvarnost. To bi se bil Korošec lahko naučil od Levstika, mojstra našega jezika. Levstik bi gotovo ne bil nikoli napisal: »Vlada se je dala«, pač pa bi povedal naravnost: »Kralj je dal vlado nasilju itd.«, kakor se spodobi za človeka, ki je pogumen in resnicoljuben obenem, skratka za pravega moža. Zakaj Korošec tega ni storil, zakaj se boji povedati, kar misli, da namreč smatra še vedno kralja za nekako višje bitje, ki se mu ne sme povedati nenalepotičene resnice. Za Korošca smo pač še vedno Slovenci **kraljevi podložniki,** ne pa **enakopravni državljani!**

Sicer je pa ves Koroščev govor tak. Imeniten je postal posebno h koncu. Obeta in grozi celo, da bo pod gotovimi pogoji postal tudi on — republikanec. Doslej smo mislili, da je republikanstvo prepričanje, da je republikanska državna oblika tista, ki najbolj odgovarja tako potrebam in koristim ljudstva, kakor duhu naše dobe. Ne, za Korošca je republikanstvo samo nekaj, s čemer od slučaja do slučaja grozi, češ če me ne poslušate ne bom več priden monarhist, ampak hudoben republikanec. Toda priznati mu moramo, kakor v prvi izjavi je bil tudi v drugi previden, nikjer ne pravi izrečno, da bo postal republikanec, k večjemu bi se dalo kaj takega sklepati. Vedno bo pa to mogoče Korošcu utajiti, in če bi mu kdo kedaj očital, da je nameraval postati republikanec — težko bi se mu dokaz posrečil.

Skratka, Korošec je še vedno sposoben za **kraljevskega** ministra!

Razžaljenje veličanstva.

Nekako splošno priznano merilo za naprednost in modernost držav in narodov je njihovo kazensko pravo. V kazenskem pravu samem pa je zopet najtočnejše svetilo njegove sodobnosti obstanek ali neobstanek določil, ki nalagajo kazen za razžaljenje veličanstva.

Kaj pomenja zločin razžaljenja veličanstva?

Čisto gotovo, olika, dostojnost, socialni čut zahteva, da nihče nikogar ne žali po nepotrebnem. Zato so tudi čisto umestna določila kazenskih zakonikov **vseh držav,** ki to prepovedujejo in vsak tak prestopek kaznujejo kot razžaljenje časti. In prav tako umestno je še drugo določilo **vseh** kazenskih zakonikov, da se kaznujejo po potrebi še nekoliko strožje žalitve javnih uradnikov in opravnikov javnih poslov. Do tu se lahko smatra stvar v redu.

Ko je propadla pred 2000 leti rimska republika in ko so jo izpremenili **generali** s pomočjo svojih vojakov, brez izjeme **tujerodnih plačanih najemnikov** v cesarstvo, so najprvo uvedli v rimsko kazensko pravo strogo kazen za vsako razžaljenje veličanstva. Hoteli so s tem preprečiti kritiko tako načina, kako so prišli do vlade, kakor tudi kritiko njihovih samovoljnosti in nasilnosti. Zakaj ne samo v tem se razlikuje razžaljenje veličanstva od navadnega razžaljenja časti, da se prvo veliko strožje kaznuje, ampak tudi v tem, da se ne sme o vladarju govoriti resnice, če se temu zdi, da ni posebno častna zanj. Če rečeš kateremukoli navadnemu državljanu, da je malopriden, da je goljuf in če moreš pred sodiščem te svoje očitke dokazati, boš oproščen. Toda vladarju kaj tacega ne smeš reči, tudi če bi imel tisoč dokazov zato. Sodišče te bo zaprlo brez usmiljenja.

Po razpadu rimskega cesarstva je nastalo v Evropi neštevilno cesarstev in kraljestev. Vsak general, vsak knez, ki je znal spraviti dosti vojakov pod svojo komando, se je oklical za kralja po milosti božji in se dal kronati. In prvo kazensko določilo, ki je spremljalo to njihovo nasilnost, je bilo seveda naperjeno proti razžaljenju veličanstva.

Abotnost tega »hudodelstva« je postala v novejši dobi očitna. Zato so jo tudi odpravljale naprednejše države ena za drugo. Monarhije seveda, ker v republikah za tak proti državljanskemu dostojanstvu naperjen zakon nima nobenega smisla. Če si razžalil predsednika velike ameriške republike, te je kaznovalo sodišče, kakor če si razžalil kateregakoli druzega javnega uradnika. Če si pa razžalil kakega evropejskega kneza, ki je imel manjšo državo, kakor kak boljši ameriški farmer posestvo, ali tudi le njegovo žlahto, tedaj je pa grozila temnica, da joj!

Zanimivo je, da je celo Nemčija že davno pred vojno odpravila hudodelstvo razžaljenja veličanstva. In Nemci so bili vendar dovolj monarhističen narod!

Pač pa je obdržala to hudodelstvo nazadnjaška Avstrija obenem s svojim 100 let starim kazenskim zakonikom vred. Gotovo je, da bi bilo razžaljenju veličanstva tudi v Avstriji odklenkalo, ko bi se bil preosnoval kazenski zakonik. Avstrijsko pravosodje pa je zastarelost teh določb že davno čutilo in tako je čutilo, da so za razžaljenje veličanstva postavljene kazni veliko preostre. Zato si je pomagalo s pravico olajšila, ki ga ji je dal avstrijski kazenski zakon, in je vedno kazen odmerjalo pod najnižjo mero enega dela. Običajno je bil vsak obtoženec kaznovan s par meseci navadne ječe.

Ko si je belgrajska čaršija zagotovila oblast nad Jugoslavijo, je bilo eno njih prvih dejanj, da so spomladi l. 1921, **ne da bi prašali parlament,** torej gotovo **proti volji slovenskega in hrvašekga naroda,** razširili med drugim tudi tista določila **srbskega kazenskega** zakonika, ki govore o razžaljenju veličanstva, na Slovence in Hrvate.

Kazen za razžaljenje veličanstva je v srbskem zakoniku enaka, kakor v avstrijskem. Ker je ostalo pravosodje v Sloveniji pri dosedanji praksi, ter je šele mogoče izrabilo pravico olajšila, se je odmerjala kazen po navadi pod najnižjo zakonito mero, to je pod enim letom.

To se je pa sedaj naenkrat izpremenilo. Najvišje sodišče je prešlo — na podlagi vsestranskega premišljevanja in resnega prevdarka! — do zaključka, da se pravica olajšila pri hudodelstvu razžaljenja veličanstva ne sme uporabljati. To je bilo sicer dostopno v nazadnjaški Avstriji, nedopustno pa je v napredni in demokratični Jugoslaviji.

In tako napredujemo na celi črti!

Vse eno— zdi se nam, da bi bilo dobro, če bi se bodoči parlament pozanimal malo tudi za to vprašanje. Sicer je nevarnost, da se s tem oddaljimo od svojih kulturnih vzorov Turške in Rumunije in približamo preveč zapadni Evropi. Toda kaj hočemo? Zapadna Evropa še vedno zapoveduje svetu. Če že ne iz prepričanja, zaradi skladnosti z njo se bomo morali odreči temu hudemu zločinu.

Žrtve Srbije v svetovni vojni.

Kmalu po razpisu volitev za državni zbor se je sestal v Belgradu takozvani »državni odbor«, ki ima nalogo določiti, na podlagi ljudskega štetja, koliko poslancev naj volijo posamezni okraji in dežele.

Pri nas so zadnjič šteli ljudi leta 1921. Državni odbor pa je sklenil, da ne bo določil števila poslancev na podlagi zadnjega, t. j. najnovejšega štetja, ampak na podlagi štetja iz l. 1910.! Tako je sklenil državni odbor zato, da dobe Srbi več poslancev, kakor bi jih dobili na podlagi štetja l. 1921., kajti med letom 1910. in l. 1921. so imeli Srbi za seboj dve veliki vojski, v katerih je padlo mnogo njihovih mladeničev in mož, na te žrtve pa se je bilo treba po mnenju večine državnega odbora ozirati.

Z ozirom na te sklepe državnega odbora pa je objavil »Hrvatski list« dne 20. novembra članek, kjer beremo o vojnih izgubah Srbije med drugim sledeče:

»Ni dvoma, da je Srbija izgubila v svetovni vojni okoli **poldrug milijon ljudi.** Mi »prečani« smo zategadelj pripravljeni pristati na to, da volijo Srbi z ozirom na svoje velike žrtve svoje poslance na podlagi ljudskega štetja iz l. 1910. še 100 let, **toda pod pogojem, da pridejo pred sodišče vsi oni, ki so zakrivili te ogromne človeške žrtve!**

Na podlagi uradnih poročil srbske vrhovne komande bi bilo treba ugotoviti srbske izgube l. 1914. za časa Potiorekove ofenzive, potem pa izgube za časa Mackenzenove ofenzive l. 1915. Te izgube so resnične srbske izgube **na bojišču. Izgube v Dobrudži (ki jih je zakrivil sedanji prvi kraljev adjutant general Hadžič), potem izgube v Murmanu (v Rusiji) in 70% izgub na solunski fronti pa gredo na račun »prečanov« (jugoslovanskih dobrovoljcev).** Za vse ostale izgube pa so odgovorni oni, ki so zakrivili »opančarsko afero« čevlji iz papirja!), potem dobavitelji **s peskom namešane moke,** dobavitelji **pokvarjenega starega fižola,** potem krivci **uničenja rekrutov** (na poti preko Albanije je pomrl cel letnik rekrutov), dalje general Živković, **ki je po bolnišnicah lastnoročno pobil nekaj sto ranjencev,** potem »prstaši« (oni, ki so bili ranjeni v roko), potem oficirji, ki so na potu preko Albanije pobijali neoborožene vojake za kos kruha, končno pa Nikola Pašić, ki je s svojo »modro in domovinsko« politiko preprečil, da se srbska armada ni mogla več umakniti na Solun, ampak je celo armado in kralja in prestolonaslednika dirigiral preko Albanije, on sam pa se je s svojim sinkom Radetom odpeljal pravočasno v salonskem vozu preko Soluna v Nizzo.

Pred sodiščem naj se zagovarjajo »opančarji«, ki so dobavljali za armado **opanke za otroke,** vojaki pa so mrli bosi. Zagovarjajo naj se oni, ki so za armado dobavljali moko **s 50 procenti primešanega peska.** Zagovarja naj se Velizar Janković (bivši minister!) zaradi dobave graha, ki je bil za vojake naravnost strup. Zagovarjajo naj se oni, ki so l. 1914. in l. 1915. zakrivili, da je v Srbiji pomrlo na stotisoče žen in otrok od lakote. Zagovarjajo naj se tisti, ki so zakrivili, da je od 217 zdravnikov pomrlo njih ravno 200, ker so ves državni denar pokradli, zdravniki pa niso imeli niti koščka mila, da bi si umili roke, in so morali bolne vojake pošiljati domov, tako da je bila prav vsaka vas okužena od tifusa. Zagovarjajo naj se dalje **žene onih ministrov,** ki so vse, kar so dobrega poslali Angleži in Amerikanci v Srbijo, odnesle na svoje domove, siromaki pa so lačni in goli in bosi umirali. Zagovarjajo naj se vsi, ki so prejeli na milijone dolarjev, frankov itd. na račun podpore za srbski narod, denar pa obdržali za sebe.

Ko bodo vsi ti računi poravnani, potem naj pa srbski narod vlada nad nami magari celo večnost. Ne moremo pa dovoliti, da vladajo danes nad nami v imenu srbskega naroda ljudje, ki so zakrivili toliko strahot in nesreč nad srbskim ljudstvom.«

Morala hlapcev.

Takole piše sobotni »Slovenski Narod«, prav dobesedno piše takole: »Stranke, ki odpošljejo v centralni parlament po enega ali dva poslanca, ne bodo zraven, kjer se bo odločala usoda države... Ti poslanci bodo obsojeni na platonične izjave... Slovenije spas je... v krepkem naslonu na predstoječo nacionalno večino.«

Naše stališče je, kadar gre za načela, sicer nekoliko drugačno: da se namreč pod nobenim pogojem ne sme odstopiti od tega, kar smo spoznali za dobro, pravično in resnično. In če smo spoznali, da je edino prava in resnična državna oblika republika, tedaj nas ne smejo in nas ne bodo pripravili vsa korita Jugoslavije, tista ki so kupljena z dinarji in tista, ki so postavljena z dolarji, da bi se odrekli temu svojemu poštenemu prepričanju. Kdor misli in dela in go-

Kmet in delavec! Vprašaj se vsak dan:

Ali sem že naročil
Ali redno berem
Ali redno plačujem
Ali imam kaj zaostanka na naročnini za
Ali med znanci in prijatelji dovolj priporočam

časopis
SLOVENSKI REPUBLIKANEC

Uprava v Ljubljani, Breg št. 12, II. nadstr.

vori drugače, kdor pravi, kaj s prepričanjem, glavno je, da smo s tistim, ki ima večino in moč, ta je moralno propadel človek. In od števila takih ljudi pri kateremkoli narodu je odvisna njegova narodna sila, njegova odpornost, njegova bodočnost. Čim več jih je, tem slabše zanj. Med Slovenci, hvala Bogu, ljudi »Narodove« sorte nikoli ni bilo tako malo, kakor ravno sedaj. Zato pa tudi lahko pričakujemo od bodočnosti kaj več, nego »krepkih naslonov.«

Narodov« nasvet je pa v ostalem tudi s stališča volilne agitacije brezprimerno neumen. Kajti če kaj na svetu ni mogoče, tedaj ni mogoče to, da bi sedanja gnjila vlada dobila v Jugoslaviji večino, tista vlada, ki ima že danes samo manjšino ljudstva za seboj. To je tako jasno, da se demokratje in radikali že danes o tem razgovarjajo, kako bi podkupili v bodočem parlamentu Nemce, Madjare, Turke in Albance, da bi osnovali z njimi »nacionalno večino«. Toda te večine ne bo. Zato svetujemo z »Narodovimi« besedami njegovim naročnikom, da si prav premislijo, komu oddajo glasove, in da oddajo glasove za stranko, ki bo imela v zvezi z drugimi čisto gotovo v bodoči skupščini večino. Ta stranka pa je daleč, daleč od »Slovenskega Naroda«, ta stranka je — republikanska stranka.

Vprašanje na uredništvo „Slovenca“!

Od nekdaj sem zagrizen nasprotnik nepoštenja in korupcije. Ob nastopu Davidovićeve vlade sem postal Vam in vladi elaborat moje šestmesečne preiskave **v pogledu milijonske goljufije na škodo države** na obmejni carinarnici Cankova (Prekmurje). Kljub urgencam niste poslanega materijala priobčili. Zato si dovoljujem vprašanje: **Zakaj ne?**

1. Morda zato ne, ker je avtor razkritja tega škandala od avstrijskih časov sem prepričan republikanec?

2. Ali iz ekonomskih ozirov za beraški časnikarski honorar?

3. Ali zato, ker je eden kompromitiranih činovnikov (g. Sterle) **sorodnik SLS poslanca g. Vladimirja Pušenjaka?**

4. Ali se nam zato naj vsili mnenje, da **tudi Vi,** dosedaj hvalabogu poborniki protikorupcijskega boja — ščitite korupcijo v žlahti po vzoru belgrajskih porodic?

5. Ali ne veste, da je preiskava **dognala fakta** (in to uradna preiskava!), ki potrjujejo moje navedbe?

6. Ali se zavedate, da je obmejno slovensko ljudstvo, avizirano na Vaša razkritja izgubilo s tem nepoverenje v Vaš list in stranko, kateri pripadate?

Pričakujem odgovora.

Roman Bendé, časnikar.

Dnevne vesti.

Pojasnilo. Na mnoga vprašanja naročnikov glede **dosedanjih poštnih položnic** z naslovom »Avtonoimst« sporočamo, da so iste položnice še v nadalje popolnoma pravilne in lahko vsak naročnik pošlje naročnino po teh položnicah, katere zneske bo naša uprava pravilno prejela. Zaradi dosedanjih položnic ni treba nobenemu čakati z naročnino, ampak naj jo vsak takoj odpošlje.

SOMIŠLJENIKI!

Naznanite takoj čuvarje in njihove namestnike (ime in priimek, bivališče itd.) za posamezna volišča. — Uprava »Slovenskega Republikanca«, Ljubljana, Breg 12.

Razlika. Pretekli teden je »Domoljub« prav grdo napadel g. Prepeluha. Očita mu vse, kar se sploh pri nas v političnem boju očitati da. Po »Domoljubu« je g. Prepeluh »narodni izdajalec«, je »Herostrat«, on »ruši enotno fronto slovenskega ljudstva«, on napada Slov. ljudsko stranko itd. Temu nasproti ugotavljamo resnici na ljubo, da »Slov. Republikanec« prav nič ne napada Slov. ljudske **stranke,** ampak samo nekatere njene **voditelje.** To je velika **razlika!** Dalje ugotavljamo, da mi ne napadamo voditeljev nam nasprotnih političnih strank iz **osebnega** sovraštva, ampak zaradi njihove **nesrečne politike.** Tega pa »Domoljub «ne bo povedal! Kar se pa tiče »narodnega izdajstva« in rušenja »enotne fronte«, povemo, da smo prepričani, da bomo kmalu postavili res »enotno fronto slovenskega ljudstva«, toda ne pod **monarhistično** zastavo voditeljev SLS, ampak pod slovensko **republikansko** zastavo! Z isto pravico, s katero očita »Domoljub« rušenje »enotne slovenske fronte« **nam,** mi tudi nasprotnikom lahko očitamo, da rušijo enotno slovensko fronto, ker nočejo postati **republikanci!**

Slovenskim republikancem na znanje. Po deželi danes kar mrgoli raznih političnih agitatorjev. Eni agitirajo za demokrate, drugi za samostojne kmete, tretji za Slov. ljudsko stranko itd. Med temi agitatorji jih je mnogo, ki zatrjujejo ljudem, da so tudi njihove stranke za republiko, ampak »oni da še tega ne smejo na glas povedati«. Tako govorjenje je **zavestno varanje ljudi! Mi pribijamo, da se doslej še nobena slovenska politična stranka ni javno in odločno priznala za republikansko stranko razun naše slovenske republikanske stranke!** Vse, kar vam govore drugi o nekem **tajnem** »republikanstvu«, **je gola laž in hinavščina!** Danes se lahko vsak **javno** priznava za republikanca **in zato ni treba nikomur več slepomišiti z nekim »tajnim« republikanstvom!** Vsakega, kdor bi vas rad farbal s svojim **»tajnim«** republikanstvom, **naženite kot figovca in hinavca in lažnjivca!**

Prazen strah. Razni slovenski listi, zlasti demokratski, neprestano poročajo, da bo vlada Radića zaprla ali celo obesila, da bo Hrvaška republikanska stranka razpuščena, da bodo republikanski mandati razveljavljeni in tako naprej. Vse to so dobro preračunane **volilne sleparije,** ki jih ti časopisi trosijo in širijo med svet zato, da bi ljudi preplašili in jih **odvrnili od republikanstva,** češ kaj bomo volili republikance, ki jim še škrinje ne bodo dali! Mi pa povemo, **da bomo republikanci volili, zato naj se takih časopisnih strahov nihče ne boji!** Le krepko naprej in na delo in zmaga bo naša! **Kar hoče cel narod, tega ne more nihče prepovedati!**

Zakaj ne tako, kakor je res? Pretekli teden nam je odgovarjal »Slovenec« na naše ugotovitve, ki smo jih objavili v zadnji številki, toda odgovarjal **ni stvarno in ni ovrgel niti ene same naše ugotovitve,** pač pa je odgovarjal s trditvijo, **da je Radić republiko zatajil in da je postal goreč in navdušen monarhist!!** Mi priznavamo, da je Radić mogoče res dajal take izjave, kakor jih objavlja »Slovenec«, da se je n. pr. izrekel za monarhijo po angleškem vzoru (kjer kralj nič ne pomeni) itd. **Kdor pa hoče tozadevne Radićeve izjave prav razumeti, mora tudi poznati okolnosti in vzroke in namen, zakaj je Radić tako govoril kakor je!** Mi vsi vemo, da je **bivša vlada** vedno **zahtevala** od Radića, naj za božjo voljo reče kakšno besedo na korist monarhije, da bo stališče Davidovićeve vlade nasproti kroni olajšano. **Temu** pritisku in **tem** željam je Radić res parkrat utsregel, češ: Dobro je — če mislite, da vam bodo take izjave kaj pomagale, evo jih! Torej **za podporo Davidović-Koroščeve vlade** je Radić tako govoril, kakor našteva »Slovenec«. Mi smo pa že **pred tedni** zapisali, da so vsi ti gospodje, **ki so Radića prosili za pomoč,** z g. Davidovićem vred **veliki prefriganci, ki bi jako radi speljali Radića tako daleč, da bi vse zatajil in še samega sebe povrhu, samo da bi mogli pozneje stopiti pred hrvaške in vse druge republikance z besedami: Poglejte ga, tega lumpa Radića, vse skupaj vas je prodal!** Tako smo mi povedali že **pred tedni** in kar smo takrat napovedali, se je točno izpolnilo. Danes vsi monarhisti od Triglava do Vardarja vpijejo, da je Radić »monarhist«, ki je svoja republikanska načela zatajil! Niti eden med njimi pa ni tako pošten, da bi povedal tudi **okolnosti, zakaj** je Radić spustil od sebe par monarhistično pobarvanih izjav! Če bi bil Radić res tak »monarhist«, kakor ga hočejo sedaj razni politični umetniki razkričati, ga gotovo ne bi policija iskala po vsem svetu! Zakaj pa policija drugih monarhistov ne lovi?

Dr. Krek in republikanstvo. V nedeljskem »Slovencu« smo našli članek, ki nam pripoveduje, da se je dr. Krek glede monarhije oziroma republike izjavil tako: »Monarhija ali republika? Prilično mi je to vseeno. **Jaz sem v srcu republikanec!** Toda če pride pri nas do monarhije, mora biti to forma takozvane republikanske monarhije, tako kakor je v Norveški: kralj je samo naslednik predsednik republike in njen reprezentant.« — Tako je govoril dr. Krek l. **1917.,** ko je bilo še nevarno javno govoriti o republiki. **Če bi bil pa dr. Krek doživel še današnje razmere, smo prepričani, da bi bil ravno on največji republikanec med nami, še desetkrat hujši od Radića, in če bi bil on živel, bi ne bili zmagali na zborovanju zaupnikov SLS v Celju monarhisti pod pritiskom dr. Korošca, ampak Krekovi republikanci!**

Uljudna prošnja na invalide. V Belgradu je dovolila **kraljeva** vlada za invalide svoto sto milijonov dinarjev. Čeprav je invalidov v Jugoslaviji precej, se mora vendar reči, da je znesek znaten in za božičnico bi lahko padlo na vsakega invalida takole okoli 500—1000 Din. In invalidi se že vesele, zakaj če komu, njim je belgrajska vlada doslej še vsako obljubo izpolnila, živela torej Pašič in Žerjav, saj na božični večer bomo siti! Škoda, da je toliko hudobnih republikancev na svetu, ki ugibajo, če ni morda **kraljeva** vlada dovolila ta znesek za **kraljeve** volitve in da bi utegnili precejšen del tega zneska prijeti čistih rok Lazice Markovića, ki vodi denarno stran volitev. Zategadelj prosimo uljudno vse invalide, naj nam takoj sporoče, kadar pričnejo deževati podpore. Če bo teh sporočil preveč, bomo morali sicer nastaviti posebnega tajnika — pa kaj človek ne stori vsega za dobro stvar!

Dr. Žerjavov denar. Približno pred dvemi tedni je »Slovenec« poročal, da je g. Prepeluh dobil denar od dr. Žerjava, da mu pomaga premagati in uničiti Slovensko ljudsko stranko. Mi smo na to grdo obrekovanje odgovorili po zaslugi in smo tudi naprosili svoje pristaše, naj nam javijo ime in bivališče vsakega, kdor bi to laž ponavljal pred pričami, da si poiščemo zadoščenja na pristojnem mestu. Več ne moremo storiti. Ta naša prošnja je za vsakega pametnega človeka dokaz, da je »Slovenec« poročal **neresnico,** kajti v nasprotnem slučaju **mi** gotovo ne bi silili sami pred sodišče. »Slovenec« pa ni več toliko moški, da bi to očitno laž preklical in storjeno krivico popravil. To smo hotelli ugotoviti.

Vodilni politiki. Takozvane vodilne politike imajo po vseh državah. V Nemčiji je danes n. pr. vodilni politik kancler dr. Marks. Dr. Marks stoji na stališču, da mora Nemčija plačati vojno odškodnino po Dawesovem načrtu. To svoje stališče zastopa on tudi v sedanji volilni borbi v Nemčiji. Če bo on s svojim stališčem prodrl, bo še ostal vodilni politik in državni kancler. Če bodo pa ljudje odločili drugače, **se bo umaknil in šel** in bo napravil prostor tistim, ki so drugega mnenja. Na Angleškem je bil vodilni politik do nedavnega časa Macdonald. Ta je zastopal mnenje, da mora Anglija skleniti z Rusijo pogodbo. Kakor hitro pa ljudje pri volitvah niso odločili v njegovem smislu, **se je umaknil in šel.** — Tudi v Franciji se je moral prejšnji vodilni politik Poincare pred nasprotno ljudsko voljo **umakniti in iti,** kajti povsod na svetu velja načelo, da vodilni politik ne sme in ne more **svojega** političnega prepričanja **menjati** in sebe obračati po ljudski volji, ampak **mora iti, če ljudstvo svojo voljo spremeni!** V Sloveniji pa je ta princip še popolnoma neznan. V Sloveniji je »politični voditelj« lahko danes Jugoslovan in pristaš »narodnega in državnega edinstva«, jutri pa je lahko zastopnik plemenskega avtonomizma, ki ga je še pred par leti tajil. Danes je lahko mo-

Vsakomur, ki ljubi svoje zdravje
se priporočajo
čajne mešanice
najfinejših indijskih in kitajskih čajev z znamko
„BUDDHA“
Priporoča se za zjutraj in popoldne **indijske,** za zvečer **kitajske mešanice.**
Dobite jih v vsaki trg

narhist in kapitalist, jutri pa lahko republikanec in boljševik. To se imenuje v Sloveniji »politična doslednost«. Pa naj še kdo reče, da nismo Slovenci politično najbolj zrel narod! 500 let za culukafri!!

Državno gospodarstvo. — Vojna uprava je radi svojih čudnih kupčij s člani »nacionalnega bloka«, katerega steber je tudi dika velesrbske radikalije, Rade Pašič, že do danes porabila ves denar, ki ji gre v smislu proračuna. Če porabi delavec svoj zaslužek pred potekom dobe, za katero ga je prejel, tedaj mora pač gledati, da si pomaga kakor ve in zna, tudi če ga pri tem ne zadeva nobena krivda. Isto velja za kmeta, ki porabi pridelek, dočim je novo žito še na polju. Le za vojnega ministra naj bi to ne veljalo, ta sme prazniti blagajne, kakor se mu zdi, češ, civilisti so zato na svetu da plačujejo, če ne pa dam ostavko, ker ogroža parlament državo. Od današnje »nacionalne« vlade seveda ne smemo pričakovati, da bi se zahtevam vojnega ministra upirala. Kajti nov kredit za vojsko pomenja nove dobave in nov »zaslužek«. Zanima nas samo, kako se misli priti do denarja. Ti gospodje, ki predstavljajo narodno manjšino, **nameravajo vzeti posojilo v inozemstvu, ki naj bi ga potem vračevalo ljudstvo.** V inozemstvu seveda, ker bo spet zraven nekaj zaslužka za Radeta Pašiča in Lazico Markovića. Toda vsako tako najetje posojila brez odobritve parlamenta je **protizakonito,** in zato tudi **niti naša država niti naše ljudstvo ne bo obvezno zanj.** Stvar bodoče skupščine bo, da **odkloni takoj in brezpogojno vračilo posojila, ki se je najelo protizakonito.** Stvar inozemskih upnikov pa bo, da potem iščejo denar od ljudi, katerim so ga zaupali. Če bodo seveda res tako nespametni, da ga jim bodo sploh zaupali. Pri tem opozarjamo in povdarjamo, da ni za tako posojilo prav nobenega opravičila, tudi tega ne, da vojaki prezebajo in stradajo. Če jih vojna uprava ne more obleči in hraniti, naj jih pa odpuste polovico domov, in vsaj slovenskega vojaka ne bo, ki bi bil zaradi tega hud na Srbe. Saj je že, če ne z drugega, z gospodarskega stališča naravnost greh, da vzdržujemo vojsko, ravno tako veliko, kakor je bila nekdanja avstrijska. In to kljub temu, da je bila Avstrija velika, bogata in gospodarsko razvita država, Jugoslavija pa je majhna, revna, gospodarsko zaostala, izropana med vojno od njenih sovražnikov, po vojni pa od raznih članov »nacionalnega« bloka.

Sicer pa tisti, ki pozna belgrajski kraljevi komisariat, ki se gre danes vlado, ne bo nikoli verjel, da pojde tako inozemsko posojilo res za vojsko. Čudno je vsekakor, da ga hočejo najeti ravno v času volitev in v času, ko Rade Pašič živahno konferira z inozemskimi vojaškimi dobavitelji. Zato nam ne bo zameril niti sam »Slovenski Narod« trdnega našega prepričanja, da bi šlo posojilo za »zaslužek« raznih Jugoslovanov, za volitve in za vzdrževanje časopisja, ki se je udinjalo kraljevim komisarjem.

Na glas je torej treba povdariti: **Posojilo, ki ga misli najeti vlada brez dovoljenja parlamenta in torej protizakonito, ne sme bodoča skupščina nikoli odobriti in ga tudi ne bo.** Tisti del vojske pa, ki bi moral radi koruptnega državnega gospodarstva zmrzovati in stradati, naj se takoj odpusti domov.

Zdi se nam potrebno, da to že danes povdarimo, ker bi se sicer utegnilo kakemu »Slovencu« kedaj »zareči«, češ iz »usmiljenja« do naših vojakov moramo gledati na take protizakonitosti skozi prste.

IZDAJA LJUBLJANSKA ORGANIZACIJA SLOVENSKIH REPUBLIKANCEV.
Odgovorni urednik Drago Brozovič.
Tiskarna J. BLASNIKA NASL. v Ljubljani.

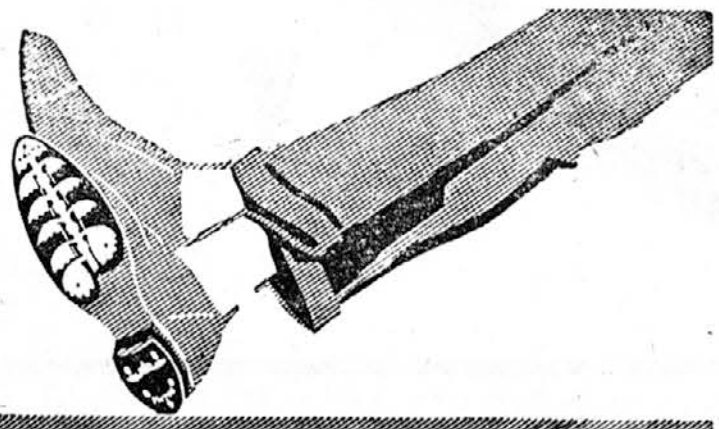

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod, štedijo Vaše noge in Vašo obutev ter so trpežnejši nego usnje.

Izšla je Blasnikova
Velika
Pratika
za navadno leto **1925** ki ima 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj vpoštevan že od naših pradedov. — Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slov. rodbini.
Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din; kjer bi jo ne bilo dobiti, naj se naroči po dopisnici pri
J. Blasnika nasled.
tiskarna in litograf. zavod
Ljubljana, Breg št. 12.

Za pouk in zabavo je potrebno dobro čtivo, ki je tudi veselje in kras knjižici. Za Din 5·— se dobi najboljši Kellerjev roman
Regina
Za Din 15·— najlepši roman srbskega pisatelja Nušića
Občinsko dete
in za Din 14·— se dobi knjiga
Zeleni kader
ki opisuje življenje legijonarjev za časa svetovne vojske in razsula Avstrije — v tiskarni
J. Blasnika nasled. v Ljubljani,
Breg št. 12.
Denar je poslati naprej.

Ure Zlatnina
F. P. ZAJEC
optik
LJUBLJANA,
Stari trg 9.
Ščipalci Očala

Čitajte „Slovenski Republikanec!“

FR. SLOVNIK
Ljubljana, Stari trg 2
priporoča po najnižjih cenah svojo zalogo izgotovljenih oblek in manufakture.
Obleke po meri se točno izvršujejo.

Kupim: Dunajski in Ljubljanski Zvon, Kres, Slov. Bčelo, Slov. Glasnik in vse druge knjige
HINKO SEVAR
antikvariat knjigarna
Ljubljana, Stari trg 34

Telefon št. 220.
Trboveljski premog
drva
koks
angleški premog
šlezijske brikete
dobavlja
ILIRIJA
Ljubljana, Kralja Petra trg 8.
Plačilo tudi na obroke.

Naslove oddajalcev in odjemalcev stanovanj, trgovskih in obrtnih lokalov, posojil, kreditov ter prodajalcev in kupcev hiš, posestev in premičnin dobite proti mali odškodnini pri **„Posredovalcu, Ljubljana,** Sv. Petra c. 23.

Vsem cenjenim gospodinjam priporočamo
ADRIA
ljudsko ječmenovo, dvojno sladno ječmenovo **„Sidro“**- in dvojno sladno rženo **„Meta“-kavo.**

OHAN
se dobi v vseh špecerijskih prodajalnah.

Popolnoma varno naložite denar v
Ljubljansko posojilnico
ki posluje v novopreurejenih prostorih
v Ljubljani
r. z. z o. z.
Mestni trg 6
Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje po **8%** ter jih izplačuje takoj brez odpovedi Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje tudi više po dogovoru.
Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi trgovske kredite ter sprejema cesije in inkaso faktur.

EDINI TIHI PISALNI STROJ
L. C. SMITH & BROS
MOD. 8, BREZ NAJMANJŠEGA ROPOTA
ZASTOPSTVO: LUDOVIK BARAGA
Ljubljana, Šelenburgova ulica 6|I.

MERAKL
barve, mastila, lake, kit, emajle, kistove (čopiče) in zajamčeno čisti firneš najboljše kakovosti nudi
Medić-Zankl
družba z o. z.
Maribor, Ljubljana, Novi Sad,
podružnica. centrala. skladišče.
Tovarne: Ljubljana - Medvode.

Splošno kreditno društvo v Ljubljani
registrovana zadruga z omejeno zavezo
Ustanovljeno 1898
Aleksandrova cesta 5
Telefon št. 367
Obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri brez vsakga odbitka.